

КПСС XXIV съезди партианинг ва Совет давлатининг ҳозирги босқичдаги ички ва ташқи сиёсати бош йўллари белгилаб берди, саноат ва қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш, халқ моддий даражасини оширишнинг, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг кенг программасини белгилаб берди. Съезд қарорларини мамлакат ишчилар синфи, деҳқонлари, зиёлилари яқдиллик билан қўллаб-қувватладилар, касаба союзлари ва комсомол сингари оммавий ташкилотлар уни жанговар ҳаракат программаси деб кутиб олдилар. Ана шу чинакам умумхалқ мададкорлиги съезд қарорларига зўр куч бахш этади. Бу мададкорлик съезд белгилаб берган программа амалга оширилишига тўла ишонч, қатъий эътиқод уйғотади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг СССР Касаба Союзларининг XV съезидда сўзлаган нутқидан.

ЯГОНА ОИЛА ТУЙҒУСИ

С. РАСУДОВ,
Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари

Мамлакатимизнинг тарихи В. И. Лениннинг социализм учун кураш қишлоқда оғ ва бирлик туйғуларининг тараққиётини, ҳамма миллат ва социал группаларнинг бирлик ва дўстлик туйғуларини кучайтишга олиб келди, деган сўзларнинг ҳақиқийлигини тасдиқлади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртақ Л. И. Брежнев партиямизнинг XXIV съезидеги ҳисобот докладыда бундай деген эди: «Бизнинг мамлакатимизда социалистик қурилиш йилларида қишлоқнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи вужудга келди. Бирлигида қилинган меҳнатда, социализм учун курашда, социализмни ҳимоя қилиш учун олиб борилган жангларда синфлар ва социал гуруҳлар, миллатлар ва элатлар ўртасида янги, гармоник муносабатлар, — дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари пайдо бўлди. Бизнинг кишиларимиз марксча-ленинча идеологиянинг муштараклиги, коммунистик жамият қуришдаги юксак мақсадларнинг муштараклиги билан жипслашган».

Ўзбекистон ҳам СССР халқларининг қатта қардоши оиласида муносиб ўринни эгаллаб турибди. У барча совет республикалари сингари кўп миллатлидир. Ўзбекилар руслар, украинлар, қозоқлар, тожиқлар, татарлар ва яна кўпгина миллат кишилари совимли Ўзбекистонимизда аёвақдек яшаб меҳнат қилмоқдалар.

Республикамизнинг пойтахти Тошкент дўстлик, қардошлик шаҳридир. Уни юздан ортук миллат вакиллари яшаётгани учунгина дўстлик ва қардошлик шаҳри деб атаётганимиз йўқ. Совет халқларининг дўстлиги 1966 йили Тошкент ўз бошидан кенгирган эзилмадан сўнг янада яққол намоён бўлди. Республикани пойтахти табиий офатга учраганда халқларимиз дўстлиги Тошкентни қайтадан қурган ва тиклаган қудратли куч бўлди. Ҳар бир кварталда, ҳар бир тикланган янги ўйда тошкентликлар ўз биродарларининг, ҳақиқий интернационалистнинг меҳр-оқибатини қўриб турдилар.

КПСС Марказий Комитетининг «Совет социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигини 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги қарориде айтилганидек, совет кишиларини, хусусан ёшларни пролетар интернационализи ва буюк социалистик Ватан — ССР Иттифоқида чаксиз садоқат, унинг раванки тўғрисида гамихўрлик қилиш руҳида тарбиялаш — коммунистик ихтиёрий оғни шакллантиришнинг муҳим соҳасидир. Меҳнаткашларни ҳамма миллат ва элатларни чўқур ҳурмат қилиш, миллатчилик ва шовинизм сарқитларига, маҳаллийликни қўришларига муроасасизлик руҳида тарбиялаш ишнинг бундан бўён ҳам кўнг билан давом эттириш керак.

Шаҳар партия ташкилоти КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, меҳнаткашларни интернационализм руҳида тарбиялашда биримуча ишларни амалга ошириб, бу соҳада, хусусан турли миллат ва элат вакиллари меҳнат қилган завод, фабрика, қурилиш ва муассаса бошланғич партия ташкилотларининг иш тажрибаси қимматлидир.

Бундай корхоналарга, аввало В. И. Ленин номи электрон техника заводи, Чкалов номи самолётсозлик, «Ташслеш» ва «Октябрь революцияси» заводлари, «Таштекстильмаш», тепловоз депоси, «Строммеханизация» трести ва бошқа кўпгина корхоналар кириди.

Мисол учун Чкалов номи самолётсозлик заводини олайлик. Бу ерда қарийб 40 миллат вакиллари кўнги-кўнга бериб меҳнат қилмоқда. Завод партия ташкилоти меҳнаткашларни совет халқининг шонли аъёнлари руҳида тарбиялашга алоҳида аҳамият берибди. Бу ерда революцион, жанговар ва меҳнат шон-шухрати кечалари ўтказилиб, илорда партия ветеранлари, граждандар ва Улуғ Ватан урушининг катташчилари, коммунистик меҳнат зарбдорлари иштирок этадилар ва сўзлайдилар. Урта Осий ва Қозғистон республикаларидан келган меҳмонлар иштирокида ўтган «Оталар изидан», «Бўронли йиллар эди», «Сўмас у кунлар шухрати» каби тематик кечалар, интернационал дўстлик кечалари ишчиларда катта таассурот қолдирди.

В. И. Ленин номи электрон техника заводида ҳам меҳнаткашларни интернационал тарбиялаш соҳасида бирмуча тажриба тўпланди. Бу коллективда 20 дан ортук миллат вакиллари меҳнат қилляптилар. Корхона коммунистлари ташаббус билан халқлар дўстлиги, совет ватанпарварлиги, кишиларимизнинг аjoyиб меҳнат галабаларига бағишланган йилларга бот-бот ўтказиб турляпти. Коллектива интернационал темаларда лекциялар уюштириш, дўстлик кечалари, уруш ва меҳнат қаҳрамонлари билан учрашувлар ўтказиш одат тусига кириб қолган.

Пойтахт корхоналари коллективларининг ўзaro дўстона алоқалари кучайганили, шу билан бирга пойтахт корхоналарининг бошқа республика ва областлар корхоналари коллективлари билан алоқалари кенгайганили ҳам ҳозирги кунимизнинг табаруқ ҳислатидир. Мисол учун, «Қизил тонг» фирмаси Иваново шахридаги тикувчилик фабрикаси, В. И. Ленин номи электрон техника заводи эса Ленинграддаги «Светлана» заводи билан мусобақалашаяпти. Мутахассислар, ишлаб чиқариш инжорлари, новаторлар ўртасида шахсий алоқалар болганмоқда ва ривожланыётди. Илгор тажриба шу йўл билан кўпчилигини мулкига айланиб бормоқда. Буларнинг ҳаммаси кишилар дунёқарашининг кенгайиши ва оқибат натижада уларнинг интернационал оғни ўсишига олиб келмоқда.

Маҳалларда ҳам меҳнаткашларни интернационал тарбиялаш бўйича катта ва хилма-хил иш олиб бориляпти. Бу ишни агитколлективлар ва сиёсий ахборотчилар, маданий оқартув муассасалари ходимлари ва хотин-қизлар советлари планли тарзда олиб бормоқдалар. Улар ҳаётга актив аралашиб, касок қараш ва кайфиятларга қарши курашадилар, халқимизнинг аjoyиб аъёнларини янги социалистик мазмун билан бойтадилар.

Октябрь районидеги «Илгор» маҳалласида 20 дан ортук миллат кишилари яшайди. Маҳалла аҳолиси ўтказиладиган барча тадбирларда актив катнашадиган инюк ва жипслашган коллективдир. Маҳалла комитети қошида пенсионерлар совети ва хотин-қизлар совети ташкил этилган бўлиб муваффақиятли иш олиб борапти. Қашар билан маҳаллада 400 ўзинли клуб, медреса, озик-овқат мағазини ва бошқа қатор объектлар қурилди. Маҳалла комитети катта оммавий ташвиқот ва маданий оқартув ишларини амалга оширмоқда. «Янги шаҳар» маҳалла комитети иш ҳам диққатга сазовордир. Маҳалла клубида бадий хаваскорлик тўғрисидаги ташкил этилган, қатор лекторийлар, маданий халқ университетини ишлаб турибди. Клуб ҳамшира гавжум. Бу ерда халқро аҳвол тўғрисида, мамлакатимиз халқлари ўртасидаги дўстлик ҳақида, коммунистик турмуш, янги урф-одатлар ҳақида лекция ва сўхбатлар ўтказиб туриляди.

Жаҳоннинг буюк гуманизмлари Пушкин ва Навоий, Вольтер ва Байрон, Уитмен ва Тагор барча халқлар ва миллатларни бир-бирларини сезиш ва ҳурмат қилишга чақирган эдилар. Бу оруз бизнинг улуг замонамизда ушайди. Ҳамма миллатларга ҳурмат-эътибор ҳар бир коммунистининг, ҳар бир совет кишининг ахлоқий эътиқоди бўлиб қолди.

Совет кишиларининг дўстлиги ва иноқлиги, чет эл мамлакатлари кишилари тўғрисида қардошларча сазимий гамихўрлигини кўрар экансан, беҳтёр бўлиш хавлига Карл Маркснинг қуйидаги аjoyиб сўзлари келаяди: Кишилар қардошлиқ уларнинг тилида қуруқ сўз эмас, балки ҳақиқатдир, уларнинг меҳраларидан инсоний олийжаноблик уфуриб туради.

Пастақчиликни янада юксалтириб етиштириладиган тахтни 1975 йилда 4,9 миллион тоннага етказиш таъминлансин;

465 минг гектар майдонда сугориладиган янги ерлар фойдаланишга тошдирилсин;

Қарши даштида пастақчиликнинг янги районини ривожлантириш, Мирзачўлда, Сурхон — Шеробод водийсида ва Қорақалпоғистон АССРда сугориладиган майдонларни қўйайтириш ишлари давом эттирилсин;

Андижон сув омборини ва Тўраўйин гидроузелини қуриш маддалаштирилсин;

Қамда 600 минг гектар майдондаги сугориладиган ерларнинг мелiorатив ҳолати яхшилансин;

Ҳар йили етиштириладиган жунининг ўртача андиорди 24 минг тоннага етказилсин. Гўшт, сўт, туҳум етиштириш кўйайтирилсин;

1,5 миллион гектар яйлов сув билан таъминлансин, 3,5 миллион гектар майдондаги илгари сув билан таъминланган яйловларда гидротехника иншоотлари реконструкция қилинсин.

(СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йиллик мажбуриятлари беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директиваларида).

ДИРЕКТИВА ОБЪЕКТЛАРИ ИУҚЛАМАСИ 55 ФАРҲОД ГЭСига тенг..

Республикамиз меҳнат аҳли КПСС XXIV съезди Директиваларини муваффақиятли бажариш учун астойдил ишламоқдалар. Меҳнат зарбдорлари кунли топшириқларини 2,25 хисса ошириб бажармоқдалар. Сиз бу суратларда Чорвоқ ГЭСи қурилишининг дастхона бригадаси бошлиғи В. Аяшин (юқориде) ва Қарши магистрал манази 2-насос станцияси қурилишида иштирокчи монтажчи Н. Воробьевларни кўриб турибсиз.

И. Глауэрзон ва В. Сиротини фотолари.

Халқимиз Мирзачўлни овод бўстонга айлантириш, у ерда шаҳар ва қишлоқлар бунёд этишни асрлар бўён оруз қилиб келган. Доҳиймиз В. И. Ленин Мирзачўлни ўзлаштириш ҳақидаги Деяретга низо чекди-ю, халқнинг бу эрузи амалга ошди. Ҳозир чўлда ўнлаб районолар, шаҳарлар қад кўтарди. Янги област ташкил этилди. Сирдарё ГРЭСиде Урта Осийде янги иррихонанинг барпо этилиши ҳам ана шу эруз мақсад билан болғи. ГРЭС ишга тушган, областни гуллаб-яшлатиш, халқ фаровонлигини ошириш, янгидан-янги ерларни ўзлаштириш ишиси янада ортади.

Сирдарё иррихонасининг қуввати эллик бешта Фарҳод ГЭСига тенг бўлади. Умумхалқ зарбдор қурилишининг пойдеворига Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган қурувчи Тўхтасин ака Журабеов биринчи гиништин қўйгандан бўён ҳали кўп вақт ўтгани йўқ. Қисқа давр мобайнида ГРЭС қурилиши объектда катта ҳажимдаги ишлар урдиланди. Йирини қопруслар ва кўнупар тутун миноралари қурилди. Қудратли экскаватор ва кўтарма кранлар, машина-механизмлар эўр шиқоат билан ишляпти. Бу ерда бетон ва нислород тайёрлайдиган заводлар вужудга келди. Нурчилар учун гузал Ширин шаҳарчаси қад кўтарди.

Коллективимиз СССРнинг 50 йиллик тўйини муносиб совгалар билан кутиб олиш учун социалистик мусобакани ҳар қачонгидан ҳам кучайтириб юборди. 300 минг киловатт қуввати биринчи энергия блокни монтаж қилишга киришилди. Бу ерда ҳар кун янги муваффақиятлар қўлга киритилмоқда. Дастлабки турбогенераторнинг қисмлари ва ускуналари монтаждан чиқарилди. Блокни муддатдан илгари қуриб фойдаланишга топшириш тадбирлари қурилмоқда. КПСС XXIV съезди Директиваларида тилга олинган гигант иррихонамиз белгиланган муддатда эрон электр энергия ишлаб чиқаришига ишончимиз номия.

Т. ШОҶНОУЛОВ,
Сирдарё ГРЭСи қурилиш бошқармасининг бетончилар бригадаси бошлиғи.

ЧОРВОҚ «ҚУЁШИ»

Биз меҳнат қилаётган кўнра тоғлар этагига қўлдам баравақт бириб челади. Баҳорнинг илқиқ шобадаси қурувчиларимизни гайратига гайрат қўшляпти.

Бу ерда қудратли ГЭС барпо этиляпти. Қурувчилар Чоғқол ва Писен суви қўйилган ерда тўғон барпо этиб, суви 168 метр баландликдан оқадиган Чирчиқ дарёси билан туташтиришдек мураккаб таъзиған адо этмоқдалар. Бу борода анчагина ютуқлар қўлга киритилди. Умумий тахди 40 квадрат километрга тенг бўлган сувий деңгиз бунёд этила бошляпти.

Шу кунларда ГЭСнинг тўртинчи блокни монтаж қилиняпти. ГЭС қурилишига мамлакатимизнинг 500 дан ортук иррихонаси хом ашё, материал ва ускуна етказиб берибди. Тўртинчи блок қурилишида мамуна кўрсатиб ишляётган В. Сериков бошлиқ монтажчилар бригадаси коллектив яқши кўрсаткичларни қўлга киритяпти. М. Мурашев бошлиқ бригада бетончилари кунига 12 куб метр ўрнига 78 куб метр ҳажимда бетон ишларини бажаришга эришляптилар.

ГЭС қурилишида монтажчилар, бетончилар, экскаваторчилар билан бир қаторда соловчилар ҳам шиқоат кўрсатиб ишляпти. Улар аргументлари синовчилар билан солаб, ишга солишга тайёрлашляпти. Т. Икромов ва У. Саресон ўрнқолар бошлиқ соловчилар бригадалари амалга оширяётган ишлар яқши баҳоланмоқда.

Чорвоқнинг нурашон «қуёшини» бунёд этишда «Ўзбекиндрострой» трестига қарашли гидротехника иншоотлари қурилиши бош қармаси, «Гидропроектстрой» — «Сибэлектромонтаж» бошқармаси монтажчилари, қурувчилари ҳам муносиб хисса қўшляптилар. Тўртинчи блок ишга тушган Чорвоқ ГЭСининг қуввати 600 минг киловаттга етади.

Чорвоқ ГЭСи қуриб битказилгач, янги Фазалик ва Юқори Чоғқол электр станциялари қурилиши бошлаб юборилади. Чорвоқ «қуёши» энисига энё қўшляпти.

Д. ЛЮБИЦИН,
«ЧарвангЭСстрой» бош инжениери.

ДАШТНИНГ ҚУМУШ КАМАРИ

Қарши чўлини ўзлаштириш ва қурилиш ишлари ҳажми тобора кенгайиб борапти. Чўлуқуларлар ва бунёдкорлар тўғрисидаги беш йилликнинг иккинчи йили биринчи извартал планини муддатдан илгари бажаришди.

Иш кулимининг тобора кенгаётганлиги инобатга олиниб, қинда «Қаршистрой» ҳузурида дашта мелiorация ва сув хўжалиғи қурилишлари билан шуғулланидиган трест ташкил этилди. Бу янги трест ихтиёрида 12, 13 ва 14-механизациялашган қурилиш бошқармалари тузилди. Янги трест бунёдкорлари катта магистрал каналнинг бош қисмларини қазиб ва бетонолаш ишларини бажариш билан бирга, каналда сув тақсимлагич иншоотлар, сел ва сув тоққинларига қарши дамбаллар, автомобиль йўллари ва темир йўлларда кўприклар қурадилар. Бундан ташқари мавжуд хўжалиқларда коллаторлар, ёпиқ дренажлар бунёд этишляпти.

Яқинда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Қашқадарь областидеги сув ресурсларини ҳисобга олиб, Амударё сувиини Қарши даштига оқизувчи магистрал каналнинг чап қирғоқ тармоғини қуришни тельаштириш ҳақида қарор қабул қилдилар. Тармоқ магистрал канал 105 километрга чўзилди.

Бу йил «Водстрой» трести фидоюрлари 408 километр масофада коллаторлар қазинади, 300 километр ёпиқ дренажлар ётизишляпти, 28 та кўприк қуришляпти. Қарши даштининг қумуш камари шу тариқа белгиланган муддатда барпо этиляпти.

Н. ТОШТЕМИРОВ,
«Водстрой» трести илҳисси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутаты.

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

- ◆ Ҳозирги кунда республикамиз корхоналари ва қурилишларида 2910 та бошланғич партия ташкилоти ва 3149 та цех партия ташкилотлари ишлаб турибди. Уларнинг сафларида 129 мингдан ортук коммунистлар бирлшган.
- ◆ КПСС XXIII съезидан кейин партия сафига 107 минг 600 киши қабул қилинди. Улардан 42 минг 500 киши ёки 40 проценти ишчилардир.
- ◆ КПСС сафига кирган хизматчиларнинг деярли гўртдан уч қисми — инжениерлар, агрономлар, ўқитувчилар, врачлар, илмий ходимлар ва бошқа мутахассислардир.
- ◆ Шаҳар ва район партия комитетлари 13 минг 847 та бошланғич ташкилотни бирлаштириб турибди, уларнинг составида 17 минг 500 дан ортук цех партия ташкилоти ва 9 минг партия группаси бор.
- ◆ Партия комитетлари ва бюрорларнинг 13 мингдан ортук секретари, уларнинг 40 мингта яқини азоси — асосий ишдан озод қилинмаган юшчилардир.

БУЮК ЮКСАЛИШЛАР

30 март мамлакатимиз тарихида, халқро коммунистик ва ишчилар ҳаракати тарихида шонли сана бўлиб қолди. Партия XXIV съезди ўз иштини бошлаганига бугун роса бир йил тўлди. Бир йил тарих учун қисқа муддат. Лекин съездан кейин ўтган шу муддат ўзининг моҳияти, социал-иқтисодий жиҳатдан бутун бир тарихий даврга тенг даврдыр.

КПСС XXIV съезди партия ва Совет давлатининг ҳозирги босқичдаги ички ва ташқи сиёсатининг бош йўлларини, саноат ва қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш, халқ моддий фаровонлигини ошириш, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг кенг программасини белгилаб берди. Съезд материалларида коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичи — ривожланган социалистик жамият қурилишнинг янги асосий хусусиятлари ҳақидаги гойлар таърифланди ва партия иқтисодий сиёсатининг социализмнинг ҳозирги даврига мўлжалланган туб масалалари, ривожланган социалистик жамиятнинг асосий хусусиятлари белгилаб берилди. Аввало шунинг айтиш керакики, ривожланган социалистик жамият кўп тармоқли илдустрия ва йирини социалистик илқиқ ҳақларидир, илгор фан ва малакали илқиқ ҳақларидир, мутахассислар, хўжалик раҳбар ходимларига асосланган жуда катта иқтисодий қудрат вужудга келтирилиши билан белгиланади. КПСС

XXIV съезди тарихий қарорларида халқ фаровонлигини ошириш — партия иқтисодий сиёсатининг олий мақсади эканлиги яна бир бор таъйинланди. Беш йилликнинг асосий вазифаси — социалистик ишлаб чиқаришни юқори суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техникани тараққиёт эттириш ва меҳнат умумдорлигини оширишни тельаштириш асосида халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминладиган иборатдир.

Партия XXIV съезди тарихий қарорларини ишчилар синфи, қолхоқчи деҳқонлар ва зиёдилар яқдиллик билан қўллаб-қувватладилар, коммунистик муштумхан биносини қуриш йўлидаги илҳомбахш меҳнатнинг жанговар программаси деб кутиб олдилар. Съездан кейин ўтган давр илуда мамлакатимизнинг иқтисодий социал ва маданий ҳаётида катта ва баракали ютуқлар қўлга киритилди, коммунистик моддий-техника базасини яратишда янги қадам қўйилди.

Мамлакатимиз экономикаси Улкан од-милар билан ривожланмоқда. Тўққинчи беш йиллик планини биринчи йили ижролари бунинг аққол тисоли бўла олади. Беш йилликнинг биринчи йилида саноат маҳсулотини ишлаб чиқариш ва маҳсулотини реализация қилиш йиллик плани ошириб бажарилды. Планда маҳсулот ишлаб чиқариши 6,9 про

цент ошириш назарда тутилган эди, амалда эса 7,8 процент кўпайтирилди. 1971 йил планини муваффақиятли бажариш юзасидан социалистик мажбуриятлар олган корхоналар билан ташқари 8 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар ва реализация қилдилар, саноатда меҳнат умумдорлиги пландаги 5,9 процент ўрнига 6,3 процент ошди.

Мамлакатимизнинг кўпгина районларида оё-хаво шароитлари нуқудлай келишига қарамай, қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда ҳам анчагина ютуқлар қўлга киритилди. 1971 йилда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг умумий ҳажми салкам 87 миллиард сўмни ташкил этди. Бу аввалги беш йилликдаги ўртача ўсишдан 8 процент кўпдир. Ўтган йили 181 миллион тонна ялли дон ҳосили олинди, бу 1970 йилга нисбатан 1,4 миллион тонна кўпдир. 7 миллион тоннадан ортук пахта, 72,1 миллион тонна қанд лавлати, 92,9 миллион тонна картошка етиштирилди. Бу орада қишлоқ хўжалигининг техника базаси янада кучайди ўтган йили қишлоқ хўжалиғига 312 минг трактор, 143 минг юк автомобиллари ва иқтисодлаштирилган автомобиллар, 99 мингта лов комбайни, 183 минг қўлтўлатро ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари етказиб берилди.

Ўтган йили халқ хўжалигининг бош қар тармоқлари — транспорт, капитал

қурилиши, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш еҳдасида ҳам катта ютуқлар қўлга киритилди. Масалан, ҳамма турдаги транспортнинг юк ташвиқ обороти 4,1 триллион тонна-километрга етди ва 1970 йилга нисбатан 6,5 процент ошди. Халқ хўжалиғида умумий ҳажми қарийб 82 миллиард сўмлик асосий фондлар ишга туширилди. Маълум ақратининг бир неча манбалари ҳисобига капитал маблағлар 87,7 миллиард сўмдан иборат бўлиб, шу жумладан давлат капитал маблағлари 75,5 миллиард сўмни ташкил этди.

КПСС XXIV съезди тарихий қарорларидан руҳланган Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам съездан кейин ўтқан давр илуда хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида катта муваффақиятларга эришилди. Маълумки, республикамиз Совет ҳомиинати йилларида кўп тармоқли ва замонавий техника билан қурулган илдустрияга эга бўлди. Ҳозир Совет Ўзбекистонига юздан ортин саноат тармоқлари мавжуд. Республикамиз индустриал қудрати эндиликда илмий-техника тараққиёти талаблари даражасидеги мураккаб техникавий ва зифаларини бажаришга қойилдир. Республика пахтачилик ва ирригацияда қўлланиладиган турли машиналар ишлаб чиқаришда шухрат қозонди. Ўзбекистон Иттифоқимизнинг ёнли, рангли металлургия саноати базасига, олтин республикасига айланди. Тўққинчи беш йилликнинг тўнчи йилида республикамиз саноати ходимлари энг муҳим маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва реализация қилиш йиллик планини муддатдан олдиди. 19 декабрда ало этилди. Ишлаб чиқариш ҳажми 1970 йилга нисбатан 9,2 процент ўрнига 11,5 процент кўпайди. Меҳнат умумдорлиги 8 процент ошди.

Ҳозирги замон индустриясининг прогрессив ва ҳат қилувчи тармоқлари бўлган электр энергетика, рақили салдургия, химия ва нефть-химия саноатлари, машинасозлик ва металл ишлаш саноати, ёнлиги саноати ваби тармоқлар улкан одимлар билан ривожланди. Тўққинчи беш йилликнинг биринчи йилида республика индустриясининг улкан иншоотлари қурилиб, ишга туширилди. Жумладан, Олмалик химия заводи, Чорвоқ ГЭСининг биринчи ва кинкинчи навопти, Тошкент ГРЭСининг тўла қуввати, Фаргона сувий тола заводи ва азотли ўғитлар ишлаб чиқариш заводининг учинчи навопти қурилиши, Навоий химия комбинатида нитрон ишлаб чиқариш лорхонаси ишга туширилди. Партия XXIV съезди Директиваларида кўрсатилган гигант ҳажимдаги Сирдарё ГРЭСи биринчи навопти қурилиши, Ангрен резина буомлари комбинати, катта ҳажимдаги Навоий цемент заводи ва Бухоро тўқимачилик комбинати қурилиши ва бошқа қурилишлар бошлаб юборилди.

Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўтган қишлоқ хўжалиқ йилида улкан зафар қўчилар. Давлатта 4 миллион 511 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериб, пландан ташқари 561 минг тонна пахта топширилди, ингичка толали пахта етиштириш бўйича энг юқори кўрсаткичга эришилди. Пахта теримида 30 мингта яқин машина ишга солиниб 1 миллион 837 миқ тонна, ён ялли ҳосилининг 41 проценти техника Ўрдамида териб олинди.

Умуман 1971 йилда қишлоқ хўжалигининг асосий соҳаларда план топшириқлари ошириб адо этилди. Жумладан,

БУХОРО ГИГАНТИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди Директивларида Бухоро ил-газлама комбинатини қуриб, иша тушириш кўрсатирилган. Съезддан буюн ўтган қисқа вақт ичида комбинат қурилишида катта ўзгаришлар юз берди.

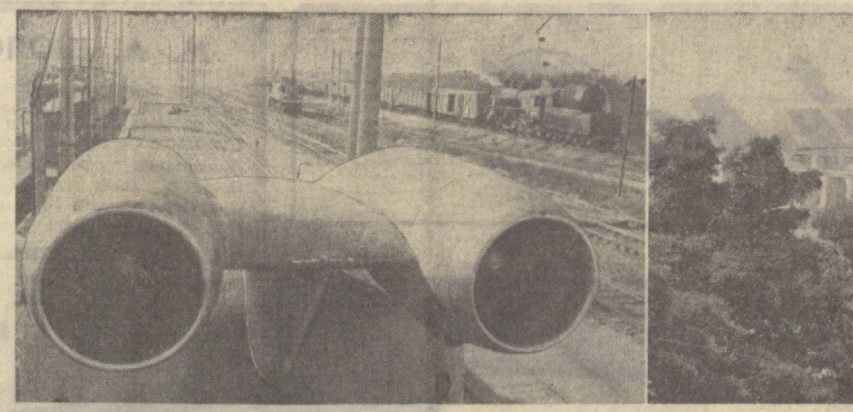
Трестнинг қурувчилари зиммасига ил-газлама комбинати биносини тиклаш ва унинг 60 минг йиғирув-урчуги бўлган биринчи навбатини 1972 йилда иша тушириш вазифаси юклатилган. Комбинат қурилиши тезлаштиришга трестнинг йўл кўрсаткичи бўлиб қолди. Иш яхши ташкил этилганини шарафати билан 1971 йил қурилиш планини

ошириб адо этдик. Бел-гилангидан 31 минг сўмлик зиёд қурилиш-монтаж ишлари бажарилиди. Бу йилги мажбуриятимиз янада катта, Барча куч-гайратимиз зиммамизга олинган юксак мажбуриятни шарафати билан уйдатишга қаратилган.

Комбинат қурилишида Урта Осиёда биринчи марта қонвейер усул қўлланилган. Шу йилда қурилиш майдонининг 30 минг квадрат метрини эгаллаган асосий бинони ана шу қонвейер усулда тиклашга ҳаракат қилдик. Бу йилги бинони беш ой ичида қуриб битказдик. Ленин бир нарсани қўлимизни гоҳида сал тутиб қолмоқда.

Тошкентдаги 4-ингил саноат корхоналари қурилишини лойиҳаловчи институт мутахассислари лойиҳа ва ишчи чизмаларни тайёрлаб беришни гот сунтириб юбормоқдалар. Бинокорларимиз ақсарият кечикиб етиб келган лойиҳа ҳужжатларини пухта ўрганиб улгурмасдан иш бошлашга мажбур бўляптилар. Лойиҳачиларимиз бу қамчиликларга барҳам бериб, ил-газлама комбинатининг қурилишини янада тезлаштиришга мажбурият ҳисса қўшадилар деган умиддамиз.

Н. РАЖАБОВ,
163-қурилиш трестининг бошқарувчиси.

УКРАИНА ҲАФТАЛИГИ

Харьков турбина заводи мамлакатимиздагина эмас, бутун жаҳонда машҳур. Шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Украина Коммунистик партияси съездаларига делегат бўлиб борганлар орасида заводимизнинг илгор ишчилари вакиллари анчагина бор. Улар бундай буюн партиявий анжуманларга бориб, зўр таассуротлар, ишчилар сифи ҳақида партияни қилаётган доимий гамхўрлик туғридаги аниқ хоҳишлар билан қайтидилар. Заводимизнинг илгор ҳиссадорлари бундан бунга-турбина цехи партия гуруҳларидан бирига КПСС XXIII съездининг делегати, саркарлар бригадари, Ленин ордени кавалери **И. Ф. Горбатюк** бошчилик қилди. Коммунистик Горбатюк бошчилигидаги цех асос-ускуналарида темаб фойдаланиш ташаббусини бошлаб берди. Натийжада пневматик машиналар норавалда нисбатан уч баравар узоқ муддатда қўлланиладиган бўлди.

Унгдаги суратда В. И. Ленин номи Днепровск гидростанцияси тўғрисида қўрилиши ва Ильич ҳайкали. Приднєпр темир йўлида темир йўл транспортининг янги тури сивовдан ўтмоқда. Реактив куч бидан ишлайдиган вагон сивов вақтида соатиға 200 километр йўл босди. Чапдаги суратда: янги вагон двигатели.

ТАСС фотохроникаси.

ЯЙЛОВЛАР КЎРҚИ

Партияимизнинг XXIV съезди қарорлари минг-минглаб чорва моллар боқилаетган, қўллаб сўй, гушт, қоракўл тери ва бошқа маҳсулотлар етиштирилаётган унмдор яйловларга нурдек таралиб, йўлимизни ёрқитиб турибди. Биз чўпон-чўпчилар ҳар кун, ҳар соатда бу нурдан баҳра оламиз. Съездда қўй-чилик масаласига катта эътибор берилди, қўй-чиловлар шайниға мақтов сўзлари айтилди.

Соғломлик коллектив йотқуриш мустаҳкамлаш, қамчиликларни тугатишга қаратилган тадбирларни амалга оширмоқдалар. Съезддан буюн ўтган бир йил мобайнида қўйчиликни ривожлантиришда катта муваффақиятлар эришилди. Давлатта 26 ярим минг донга юқори сорт қоракўл тери етказиб бердик. Аини кезде туёқ сонини қўпайтириш учун 45 минг бош қўзини ўстиришга қолдик. Кейинги бир

йилда гушт, қўй тайёрлаш бир ярим-икки баравардан зиёд қўпайтирилди. Чўпон-чўпчиларнинг шахсий даромади ошди, турмуш фаровонлиги юксалди. Буларнинг ҳаммаси партия XXIV съезди қарорларининг шарафатидир.

Менинг шахсий ҳаётида катта ўзгаришлар бўлди. Боқимиздаги ҳар 100 бош совиқдан ўтган йили 208 тадан соғлом қўзи олдим. Қоракўл тери тайёрлаш, ўстиришга қўзи қолдириш топшириқларини анча ошириб бажардим. Султону Нуронов, Анивар Соҳилов, Собирхон Муҳаммадов, Нақиббой Ёқубов ҳам қўйлар сонини қўпайтириш, маҳсулот миқдорини оширишда катта галабаларга эришилди.

Ленин ҳақи қўзлаган маррани эгаллаганимизча йўқ. Мен бу йил 140 совиқдан 210 тадан қўзи топиришга ваъда бердим. Бошқа

чўпонлар ҳам шундай юксак мажбуриятлар олдилар. Бутун қўй-гайратимизни иша солиб, мажбуриятимизни албатта бажарамиз. Бу, съезд қарорларига аниқ жавобимиз бўлади. Бундан кейин ҳам қўйчиликни ривожлантириш, қурилиш ва ободончилик ишларини авж олдириб янги зафарларга эришаварамиз. Бутун қўйчиликдан 1 миллион 200 минг сўм даромад олган эдик. Бу йил бир ярим миллион сўм даромад қилишни кўзда тутишдик.

КПСС XXIV съезди қарорлари асосида қўйчиликни тараққий эттириб, ҳалқимизга мўл-кўл чорва маҳсулотлари, етиш саноатимизга ҳолиҳа етказиб беришга ўз улушимизни қўшаверамиз.

Сатилхон УТАВЛИЕВ,
Сирдарё областидаги «Арнасой» совхозининг бош чўпони.

КЕМАЛАРГА ЙЎЛ ОЧИҚ

Қиш туғаб, ниҳоят Амударё этакларига муздан тозаланди. Орёл бўйида кема йатловчи жонлар келиди. Дарёнинг сўй соҳилида, Хоразмдаги катта Шўр-лавуқ пристанининг кемачилари

биринчи бўлиб юк ташиниға киришдилар. Улар ўн соҳилдаги Қоракалпоғистон участкасига юк элтувчи бутун транспортни дарҳол ишга солидилар.

«Пенсия» теплоходининг Туркўл ва Буюнғай қилган биринчи сафари муваффақиятли чиқди. Кема командаси — коммунистик меҳнат коллективини топириқни ошириб бажарди.

«Пенсия» теплоходининг Туркўл ва Буюнғай қилган биринчи сафари муваффақиятли чиқди. Кема командаси — коммунистик меҳнат коллективини топириқни ошириб бажарди.

чорвачилик маҳсулотлари қўпайтириди. Саққизинчи беш йилдаги ўртача йиллик даражага нисбатан 1971 йилда гушт — 12 процент, туҳум 38 процент, сўт 26 процент қўпайтирилди.

Республика қолхоз ва совхозларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлашда қатор тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, 15,5 минг трактор, 3,6 минг пахта териш машиналари, 500 дан ортиқ доь қойбайилари, 700 га яқин силос қойбайилари ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ҳамда салкам 3,7 миллион тонна минерал ўғит етказиб берилди.

Ўзбекистон партия ташкилотлари съезди қарорларини амалга оширишда, меҳнаткашлар оmmasининг шайниға активлиги ва меҳнат шайнозини янада юксалтиришда яқин катта ташкилотчилик, шайниға ва оmmани шай олиб бораётганликларни муваффақиятларга эришувимизнинг муҳим омил бўлмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ **Л. И. Брежнев** КПСС Марказий Комитетининг XXIV съездида Хисобот докладыда партия иқтисодий ҳисоботининг бош бўлини таърифлаб бундай деди: «Марказий Комитет меҳнаткашлар фаровонлигини яқиний ҳаётда оширишни тўғрисида беш йилликнинг асосий вазифаси сифатида илгари сувар экан, бу йўл олдиладигани беш йил ичида бизнинг фаолиятимизни белгилаб берибгина қолмасдан, балки мамлакатнинг узоқ келажакка мўжизаланган хўжалик тараққийнинг йўналишини ҳам белгилаб беришни назарда тутди. Партия ана шундай йўлни белгилаб чиқар экан, аввало кишиларнинг моддий ва маънавий ҳаётини тўлароқ

қондириш — социализм даврида ижтимоий ишлаб чиқаришнинг олий мақсади эканлиғига асосланади».

Съезддан кейинги бир йил ичида Коммунистик партия ва Совет давлати меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш борасида катта тадбирлар қўрилди. Мамлакатимизда енгил саноат ва ҳалқ истеъмол буюмларини ишлаб чиқаришни қўпайтириш, меҳнаткашларга маънавий хизмат кўрсатишни яқинлаш йўлидаги, қолхозчиларнинг пенсия таъминоти янада яқинлаш, ишчи-хизматчилар учун қариллик пенсияси минимал миқдорини ошириш ҳақидаги тадбирлар шулар жумласидандир. Меҳнаткашлар моддий ва маънавий фаровонлиги тобора ошиб борганини беш йилликнинг биринчи йили ажуаларидан аққол қўриш мумкин.

Ҳалқ хўжалигида ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик миқдори 92,7 миллион кишига ташкил этди ва 1970 йилда нисбатан 2,5 миллион кишига кўпайди. 1971 йилда амалда оширилган янги тадбирлар натижасида 19 миллион кишининг иш ҳақи ва пенсияси ошди. Янгилик пайда ишчи ва хизматчиларнинг ўртача йиллик иш ҳақини 2,8 процент ошириш кўзда тутилган бўлса, амалда 3,5 процент ошди. Иш ҳақи ижтимоий истеъмол фондларидан олинганда ишчиларнинг қўшиб ҳисобланадиган 1970 йилдаги 164 сўм ўрнига 170 сўми ташкил қилди.

Қолхозчиларнинг меҳнатиға туланадиган ҳақ 3 процент, аққол жон бошқарув даромадлар 4,5 процент ошди.

КПСС XXIV съезидан кейинги давр жамиятимизнинг маънавий-шайниға ҳаётида ҳам катта воқеалар билан ишониланди. Бу борада 1971 йил октябрыда Москвада бўлиб ўтган студентларнинг

Буниттифоқ слети, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ **Л. И. Брежнев**нинг шу селтда сўзлаган нўтки диққатга сазовордир. Бу селт фақат студентларнинггина эмас, балки барча совет ёшлирининг маънавий-шайниға ҳаётида ҳам катта воқеа бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг СССРнинг 50 йиллик байрамини ўтказишга тайёрларлик ҳақидаги қарорида Ватанимиз босиб ўтган шонли ярим аср халқлар ўртасида қарор топган дустлик, ҳамкорлик, ленинча миллий селстнинг тантанаси ва иттифоқлош республикаларнинг раванқи ҳақида ёриқ даламилар келтирилган.

Яқинда Москвада СССР қасаба союзларининг XV съезди ўз ишнин тамомлади. КПСС Марказий Комитетининг СССР қасаба союзлари съездиға юборган табриқномасида коммунистик қурилишда, мамлакатимиз хўжалик ва маънавий қурилишида қасаба союзларининг ролига катта баҳо берилган ва социализм қурилишининг ҳозирги бозқичида қасаба союзларининг ишлаб чиқаришни идора қилиш мақсади, хўжалик юртилик мақсади, коммунистик мақсади сифатидаги ролни тобора ошиб бораётганлиги алоҳида таъкидланди.

КПСС XXIV съезди социалистик мамлакатлар ҳамдустлигини ва ҳамкорликни янада ривожлантириш, тинчлик ва халқлар ҳамкорлигини учун кураш, первалтистик агрессия селстига завоқ бериш зарурлигини таъкидлаб ўтди. Социалистик давлатлар ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик, ўзаро брдам тобора ривож топиб, тақомиллашмоқда. Социалистик мамлакатлар ўртасида тузилган ва узоқ муддатда мўжизаланган иқтисодий интеграция комплекс программасининг қабул қилиниши, Халқаро валюта банки-

ФАКТЛАР... РАҚАМЛАР...

Украина Коммунистик партияси сафарида 2,534 мингдан зиёд аъзо ва партия аъзоллиғига кандидатлар бор. Коммунистларнинг 75,6 проценти бевосита моддий ишлаб чиқариш соҳасида меҳнат қилди. 1 миллиондан зиёд коммунистик инженир, агроном, ўқитувчи, врач ва бошқа мутахассислардир.

Украина Ленин Коммунистик Ешлар Союз сафарида 4 миллион 700 мингдан зиёд аъзо бор.

* * *

Республикада матбуот, радио

ва телевиденининг тарбиявий ва сафарбар аъзолиқ ролни тобора ошиб бормоқда. Ўтган беш йилда газета ва журналларнинг тиражи 1,7 баравар ошди, 30 миллион нусхага етди. 8 миллиондан зиёд радиоприйимник, 10 миллион радиоточка, 7 миллион телевизор республика аҳолисига хизмат қилди. Бу 1965 йилдаги нисбатан бир ярим баравар зўйдир.

* * *

Украинда ҳар йили 120 миллион нусхадан кўп китоб нашр этилади.

Ҳозирги вақтда республиканинг ҳар учинчи граждани ўқимокда. Ўтган саққизинчи беш йилдагина 2,5 миллион йилит ва қиз ўрта маълумот олди. Уларнинг ярми саноат корхоналарида, қурилишларда, транспортда, қолхоз ва совхозларда меҳнат қилмоқда.

* * *

1975 йилда Украина ҳалқ хўжалигида 4,5 миллион мутахассис ишлайди. Шундан 1,18 миллион киши олий маълумотға эга бўлади. Аиниқса қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш, қурилиш, енгил ва озиқ овқат саноатида, шунингдек маънавий хизмат кўрсатиш корхоналарида ишловчилар қўпайди.

СУТ КОМПЛЕКСИ

ҚИБРАЯ. Чорвачилик олимларининг топириғига биноан «Уз-гипросельстрой» институтинда 1200 бош қоракўлға мўжизаланган экспериментал сўт комплексини лойиҳасини тузиш бошланди.

Катта катта чорвачилик фермалари учун ишлаб чиқилган лигнеликлардан максимал даромадга фойдаланиш мўжизаланган. Сил-

гирлар гот серумум ва таномиллаштирилган бешта «Тандем» ус-тановкасига ёрдани билан соғиланди. Сўт оғилхондан най қувурлар орқали комплекс составида кўзда тутилган сўт заводига оқиб кетади. Бу ерда сўт пишirilган, ҳар кунин 15 тонна сўт Ногоз панетларга солиб чиқарилади.

Фермаларда ема, хашак бериш ва оғилхондан тозаланиш мека-низиациялаш ҳам назарда тутил-

ди. Езда эса қондицион агрегат оғилхонда доимо бирдай ҳарорат саклайди.

Мурнаб чорвачилик комплекси бошқарилгани енгиллаштириш мурнаб фойдаланиш мўжизаланганда. Ушбу таъриба хўжалик республика чорвачилик ил-миниядотин институтининг иқиди, нийа мўжизалади. У ерда олти гектарли участка ажратилди.

Тошкент экскаватор заводида коммунистик меҳнат учун кураш ҳаракати тобора авж оляпти. Юзлаб ишчилар ана шу ҳаракатга қўшилган. Коммунистик меҳнат зарбдори деган номни олган токар Урмон Маридов кулиқ топириқларни 120 процент қилиб бажармоқда. У беш йиллик юзасидан олган шахсий мажбуриятини уч ярим йилда бажаришга қарор қилган.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ **Л. И. Брежнев**нинг шу селтда сўзлаган нўтки диққатга сазовордир. Бу селт фақат студентларнинггина эмас, балки барча совет ёшлирининг маънавий-шайниға ҳаётида ҳам катта воқеа бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг СССРнинг 50 йиллик байрамини ўтказишга тайёрларлик ҳақидаги қарорида Ватанимиз босиб ўтган шонли ярим аср халқлар ўртасида қарор топган дустлик, ҳамкорлик, ленинча миллий селстнинг тантанаси ва иттифоқлош республикаларнинг раванқи ҳақида ёриқ даламилар келтирилган.

Яқинда Москвада СССР қасаба союзларининг XV съезди ўз ишнин тамомлади. КПСС Марказий Комитетининг СССР қасаба союзлари съездиға юборган табриқномасида коммунистик қурилишда, мамлакатимиз хўжалик ва маънавий қурилишида қасаба союзларининг ролига катта баҳо берилган ва социализм қурилишининг ҳозирги бозқичида қасаба союзларининг ишлаб чиқаришни идора қилиш мақсади, хўжалик юртилик мақсади, коммунистик мақсади сифатидаги ролни тобора ошиб бораётганлиги алоҳида таъкидланди.

КПСС XXIV съезди социалистик мамлакатлар ҳамдустлигини ва ҳамкорликни янада ривожлантириш, тинчлик ва халқлар ҳамкорлигини учун кураш, первалтистик агрессия селстига завоқ бериш зарурлигини таъкидлаб ўтди. Социалистик давлатлар ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик, ўзаро брдам тобора ривож топиб, тақомиллашмоқда. Социалистик мамлакатлар ўртасида тузилган ва узоқ муддатда мўжизаланган иқтисодий интеграция комплекс программасининг қабул қилиниши, Халқаро валюта банки-

нинг ташкил қилиниши социалистик мамлакатлар ўртасидаги алоқалар ва илмий-техника ҳамкорлиги янги босқичга кўтарилишидан далолат беради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг тинчлик, иқтисодий тузуми турлича бўлган давлатлар билан тинч-тотув янада шайниға таъкидлашга қарор қилди.

Араб Республикаси ўртасидаги, СССР билан Хиндистон, СССР билан Бангладеш Халқ Республикаси ўртасидаги тинчлик, дустлик ва ўзаро ҳамкорлик туғри-сидаги шартномаларнинг имзоланиши, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ **Л. И. Брежнев**, СССР Министрлар Совети Раяси **А. Н. Косигин**, СССР Олий Совети Президиуми Раяси **Н. В. Подгорний** ўртоқларнинг Франция, Канада, Куба, Япони, Марокко, Вьетнам Демократик Республикаси ва Эронга дустлик шартнамалари билан бораётганлиги ташки селстда халқларда катта муҳим воқеа бўлди.

Барча совет халқлари сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам партия XXIV съезди белгилаб берган удувдор режаларини амалга ошириш, тўғрисидаги беш йилликнинг иккинчи йили топириқларини муддатидан олдин бажариш учун курашиб, СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига, социалистик мусобақа байроғини баланд кўтармоқдалар. Беш йиллик план топириқларини тўрт йилда бажариш учун бошланган умумхалқ ҳаракати КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятга амалга оширишнинг гаровидир.

О. АМИНОВ,
профессор, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

Чегитини бир текисда ундириб олши ва илдиз чиришга йўл қўймаслик учун ҳар тонна чегит 12 килограмм хисобига ТМДД препараты билан ва текисдоран билан дориланади.

ЭКИШ МУДАТИ ВА ҚУЧАТ СОНИ. Чегитини энг қисқа муддатда экиш шайниға, тупроқ қатламиде яхши етарли пайкалларға экиш керак. Яхши тайёрланган чегит тупроқ қатламнинг 10 сантиметрида ҳарорат 12-13 даражага етганида экилади. Тункизилтирилган чегит эса ҳарорат 14-15 даражага етганда эрга қалади. Чегитни тупроқнинг табиий намига ундириб олиш зарур. Айрим ҳолларда чегит экилгандан кейин ердан нам кўтариш бўлса, чегитини бир текисда ундириб олиш ва кўчатиш сонининг бут бўлишини таъминлаш учун қўшимча суғориш ўтказилади.

Тошкент — 1, 2, 3 гуза навларининг ўзига ҳо хусусиятлари шундан иборатки, тупроқ остида илдизлари тез ривожланади, бу ривожланиш унмдор ерларда айниқса кучли бўлади. Янги навлар ҳаддан ташқари экинчилик еткимайди, кўчат сонни сийрак бўлганда эса ниҳоллар етиб қолади. Бу, машина термини қийинлаштиради.

Тошкент навларини квадрат-уялаб, оддий усулда ва кенг қаторлаб экиш мумкин. Ҳар бир қаторда кўчат сонининг бир текис ва қалинлигида бўлишига алоҳида эътибор бериш керак. «Тошкент-1» нави учун ҳар гектар ерда 70-75 минг туп, «Тошкент-2» ва 3 навлари учун — 75-80 минг туп ўсимлик қолдириш тавсия этилади. Аини кезде тупроқ шайниға ва ўша ерга бундан олдин қандай экинлар экилганини ҳам ҳисоба олиш лозим.

МУТАХАССИСЛАР МАСЛАҲАТИ

ҒЎЗАНИНГ ЯНГИ НАВЛАРИНИ ЎСТИРИШ ЮЗАСИДАН ТАВСИЯЛАР

Тавсиялар Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги пахтачилик бош бошқармаси ва қишлоқ хўжалик фанлари пахта уруғчилиги бошқармаси, агрохимия хизмати бўлими, СоюзНИИХ, Ўзбекистон Фанлар академиясининг селекция ва пахта уруғчилиги институти ва ўсимликлар биологияси экспериментал институтини мутахассислари томонидан тузилган бўлиб, республика Қишлоқ хўжалик министрлигининг коллегиига маъқулланган.

Ўзбекистон пахтакорлари олдинда тўққизинчи беш йилликда катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Республика партия ташкилотлари ва меҳнаткашлари беш йиллик охирига бориб пахта тайёрлашни 5 миллион 200 минг тоннага етказишга қатъий қарор қилдилар.

Бу мақсадга эришишда деҳқончилик маданиятини юксалтириш ва юқори ҳосил бериши, толасининг технологияси янхаддан яхшилиги, янги ва бошқа касаликларга бардошлилиги билан шуҳрат қозongan Тошкент-1, 2, 3 ва янги катта толаси С-6030 гуза навларини ўстириш катта аҳамиятга эгадир.

Бу нав гузаларнинг агротехникаси ҳали мукамал ишлаб чиқилган эмас. Биринчи ўнгиқ айрим, муҳим ҳушдорлар илмий муассасаларда ишлашга ва илгор тақрирлар асосида жамланди, кенг қўлланиш мумкин бўлган биология хўрусиялари яратилди. Янги нав гузаларнинг агротехникаси қунидагилардан иборат.

УРУҒЛИК ЧИГИТИ ТАЙЁРЛАШ. Пахта заводлари униб чиқиш қобилияти 85 процентдан кам бўлмаган уруғлик чигит тайёрлашлари керак. Бунда чигитнинг майдаланиши 5 процентдан, яроқчилиги 0,8 процентдан ошмаслиғи лозим. Чигит ТХФМ препараты ёки фентиурин билан дориланиши, тўнгра инструктори асосида қолланиб хўжаликларға жўнатилиши керак.

Ҳар бир қолхоз ва совхозда уруғлик чигитини экишдан олдин тайёрлашга агрономлар бошчилигида марказлаштирилган пунктлар ташкил қилиниши тавсия этилади.

Утган йилларда Тошкент-1, -2, -3 гуза навлари чигитини экишдан олдин урларда узоқ вақт сакатламатли тавсия этилган эди. Утказилган тақрирлар ва кузатишлар бу усул ҳар доим ҳам яхши самара беравермаслигини, аксинча, чигитнинг униб чиқиш қобилиятини сусайтиришини кўрсатди, ҳатто, ўсимлик гоммос касаллиғига дучор бўлди. Шунинг хисобига олиб, Тошкент навларининг чигитини бир жойга уйилган ҳолда намлатиш тавсия қилинди. Уруғлик олдиндан тайёрланган майдончага уюлган, ҳар тонна хисобига ордан 3 соат ўтказиб биринчи марта 250-300 литр, иккинчи марта 200-250 литр сув билан намлатилди. Сув селлаётган кезде чигит аралаштириш турлилиги керак. Шундан кейин устини хўл қоп, шолча ёки брезент билан ёпиб қўйилади.

Уруғлик чигит намлатиш бўлинича, экиннинг дастлабки қуларидеа усти ёпиқ ҳолда 12 соат, экин олмайи тус олган даврда эса 24 соатгача сакланади. Бунда тупроқ қатламидеги намнинг кўп-озлиғи хисобига олينيши лозим.

Чегитини бир текисда ундириб олши ва илдиз чиришга йўл қўймаслик учун ҳар тонна чегит 12 килограмм хисобига ТМДД препараты билан ва текисдоран билан дориланади.

ЭКИШ МУДАТИ ВА ҚУЧАТ СОНИ. Чегитини энг қисқа муддатда экиш шайниға, тупроқ қатламиде яхши етарли пайкалларға экиш керак. Яхши тайёрланган чегит тупроқ қатламнинг 10 сантиметрида ҳарорат 12-13 даражага етганида экилади. Тункизилтирилган чегит эса ҳарорат 14-15 даражага етганда эрга қалади. Чегитни тупроқнинг табиий намига ундириб олиш зарур. Айрим ҳолларда чегит экилгандан кейин ердан нам кўтариш бўлса, чегитини бир текисда ундириб олиш ва кўчатиш сонининг бут бўлишини таъминлаш учун қўшимча суғориш ўтказилади.

Тошкент — 1, 2, 3 гуза навларининг ўзига ҳо хусусиятлари шундан иборатки, тупроқ остида илдизлари тез ривожланади, бу ривожланиш унмдор ерларда айниқса кучли бўлади. Янги навлар ҳаддан ташқари экинчилик еткимайди, кўчат сонни сийрак бўлганда эса ниҳоллар етиб қолади. Бу, машина термини қийинлаштиради.

Тошкент навларини квадрат-уялаб, оддий усулда ва кенг қаторлаб экиш мумкин. Ҳар бир қаторда кўчат сонининг бир текис ва қалинлигида бўлишига алоҳида эътибор бериш керак. «Тошкент-1» нави учун ҳар гектар ерда 70-75 минг туп, «Тошкент-2» ва 3 навлари учун — 75-80 минг туп ўсимлик қолдириш тавсия этилади. Аини кезде тупроқ шайниға ва ўша ерга бундан олдин қандай экинлар экилганини ҳам ҳисоба олиш лозим.

Ўзбекистон пахтакорлари олдинда тўққизинчи беш йилликда катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Республика партия ташкилотлари ва меҳнаткашлари беш йиллик охирига бориб пахта тайёрлашни 5 миллион 200 минг тоннага етказишга қатъий қарор қилдилар.

Бу мақсадга эришишда деҳқончилик маданиятини юксалтириш ва юқори ҳосил бериши, толасининг технологияси янхаддан яхшилиги, янги ва бошқа касаликларга бардошлилиги билан шуҳрат қозongan Тошкент-1, 2, 3 ва янги катта толаси С-6030 гуза навларини ўстириш катта аҳамиятга эгадир.

Бу нав гузаларнинг агротехникаси ҳали мукамал ишлаб чиқилган эмас. Биринчи ўнгиқ айрим, муҳим ҳушдорлар илмий муассасаларда ишлашга ва илгор тақрирлар асосида жамланди, кенг қўлланиш мумкин бўлган биология хўрусиялари яратилди. Янги нав гузаларнинг агротехникаси қунидагилардан иборат.

УРУҒЛИК ЧИГИТИ ТАЙЁРЛАШ. Пахта заводлари униб чиқиш қобилияти 85 процентдан кам бўлмаган уруғлик чигит тайёрлашлари керак. Бунда чигитнинг майдаланиши 5 процентдан, яроқчилиги 0,8 процентдан ошмаслиғи лозим. Чигит ТХФМ препараты ёки фентиурин билан дориланиши, тўнгра инструктори асосида қолланиб хўжаликларға жўнатилиши керак.

Ҳар бир қолхоз ва совхозда уруғлик чигитини экишдан олдин тайёрлашга агрономлар бошчилигида марказлаштирилган пунктлар ташкил қилиниши тавсия этилади.

Утган йилларда Тошкент-1, -2, -3 гуза навлари чигитини экишдан олдин урларда узоқ вақт сакатламатли тавсия этилган эди. Утказилган тақрирлар ва кузатишлар бу усул ҳар доим ҳам яхши самара беравермаслигини, аксинча, чигитнинг униб чиқиш қобилиятини сусайтиришини кўрсатди, ҳатто, ўсимлик гоммос касаллиғига дучор бўлди. Шунинг хисобига олиб, Тошкент навларининг чигитини бир жойга уйилган ҳолда намлатиш тавсия қилинди. Уруғлик олдиндан тайёрланган майдончага уюлган, ҳар тонна хисобига ордан 3 соат ўтказиб биринчи марта 250-300 литр, иккинчи марта 200-250 литр сув билан намлатилди. Сув селлаётган кезде чигит аралаштириш турлилиги керак. Шундан кейин устини хўл қоп, шолча ёки брезент билан ёпиб қўйилади.

Уруғлик чигит намлатиш бўлинича, экиннинг дастлабки қуларидеа усти ёпиқ ҳолда 12 соат, экин олмайи тус олган даврда эса 24 соатгача сакланади. Бунда тупроқ қатламидеги намнинг кўп-озлиғи хисобига олينيши лозим.

Чегитини бир текисда ундириб олши ва илдиз чиришга йўл қўймаслик учун ҳар тонна чегит 12 килограмм хисобига ТМДД препараты билан ва текисдоран билан дориланади.

Жаҳон бўйлаб

ЖИДДИЙ ХАВФ

ВЕНА. 27 март. (ТАСС мухбири). Ғарбий Европа мамлакатларидаги гидробиологлар табиий хатар бошланиши муминлигини дарак бермоқда...

Европанинг Рейн, Сена, Дунай сингари муҳим дарёларида сув намайиб кетганлиги аниқ...

Олар сув миқдори ҳозиргидек санъат билан табиқадан олиб келинган сув намайиб бораватганини таъкидлайди...

Қ И Р О Л ХУСАЙННИНГ АҚШГА ВИЗИТИ

ВАШИНГТОН. 28 март. (ТАСС). Нордания қироли Хусайн расмий визит билан Вашингтонга келди. Оқ уй вакилининг айтишича, у бу...

НЬЮ-ЙОРК. 28 март. (ТАСС). Америка информация агентлигининг Куд дусдан олинган хабарларига кўра, Исроил таъшир...

Германия Федератив Республикасининг прогрессив жамоатчилиги ва Ғарбий Германия аҳолисининг кўпчилиги Москва ҳамда Варшава имзоланган шартномаларнинг тасдиқ...

М. А. ШОЛОХОВГА МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 28 мартда Кремлда М. А. Шолоховга Октябрь революция...

Ташкентдаги марказий «Юбилей» спорт саройида 30.31 мартда республика ва 1-2 апрель кунла...

Утган йили Тошкентда ташкил қилинган республикалараро ярмарикада 151 миллион сўмлик турли товарлар сотилди...

САЛОМ, СОМАЛИ!

Шажардан чиқиб кетавганимизда ҳаётимиз — Сомали ҳукумати идорасининг вакили Сайид кўчанинг икки чеккасида тарихий ва монументал бинолар билан бизни таништириб боради...

Шу арада ҳақ миллициясининг йул остига келиб қолдик. Пост ҳар бир машинани тўхтади, синчиклаб ҳужжатларни текшириб катновчаларни ўтказмоқда...

Шу чақалдор ва ундаги туғи машашлар таъсирида бўлса керак, Сайид бир неча шигил хикоялар айтиб берди...

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ГАВАНА. Кубанинг Камагуэй шаҳрида мамлакат темир йўллари бошқармаси маҳаллий филиалининг электрон-ҳисоблаш маркази очилди...

ВАРШАВА. Мутахассислар Польша Халқ Республикасида ҳозирги вақтда тошқун запаслари тахминан 100 миллиард тонна деб ҳисобламоқдалар...

САН-ХОСЕ. Сальвадорда, шанба кунин бир гуруҳ харбийлар томонидан давлат тўғрисида қилинган уриқ...

Трофим Гаврилович Гриценко. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, беда ва қўн йиллиги ўтлар бўғичи нека селекционер...

Трофим Гаврилович Гриценко. 1901 йилда Киев губерниясида қалбағал-деҳқон оиласида туғилди. У 1925 йилда селекция ва уруқчилик институтини, 1930 йилда еса СССР ВХН «Гарвахион» қошдаги махсус курсни тугатди...

Трофим Гаврилович Гриценко. 1901 йилда Киев губерниясида қалбағал-деҳқон оиласида туғилди. У 1925 йилда селекция ва уруқчилик институтини, 1930 йилда еса СССР ВХН «Гарвахион» қошдаги махсус курсни тугатди...

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА 1, 2 АПРЕЛЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА ЎЗБЕКИСТОН САЪАТ УСТАЛАРИ ВА ЁШ ИЖРОЧИЛАР ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ ҚАТНАШАДИЛАР: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, Жуманазар БЕЖИМОНОВ, Тамара ЮНУСОВА...

РАДИО БУГУН 6.15 — Тоғти концерт, 8.25 — Сиз ёқтарган артистлар концерти...

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН 8.35 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Мультифильмлар, 10.30 — Қувноқ астафети, 11.05 — Ичиқоил номи билан (бадвий фильм), 12.30 — МОСКВА. 17.35 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Мультифильм, 18.05 — Агитбригада қатнашчилари...

КИНО Омади жентльменлар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК», «ЧАНКА» (кундуз ва кечкурун)...

ТЕАТР НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА